

„Be kellene engedni az oroszokat”

Kissé álmos az Etelka sor

Nem olyan régen még két helyen is csatogott az írógép a kocsik átírásában segítő, mostanában egy is elegendő. Kint van viszont a Providencia, amelynek ügynöke helyben köti a kötelező felelősségbiztosítást.

Ügyes, valós igényt elégíti ki, s a helyszínen azonnal be is fizethető az esedékes díj.

Az autókínálat óriási, a választék sokszínű. A volt szocialista országok gépkocsijai közül talán már csak a fiatalabb Ladák tartják valamennyire az árukat, a többi márkához viszonylag olcsón lehet hozzájutni. Egyéves Ladát, 10 ezer kilométerrel 400 ezer forintért kínálnak, de a Samara is tartja magát. Egyéves P. F. 126-os, kevés kilométerrel 170-180 ezer, hasonló korú kétütemű Trabant 80 ezer, ugyanez négyütemű változatban, 0 kilométerrel, 190 ezer. Lehet öregeske S 100-as Skodát venni 30 ezerért éppúgy, mint bő

Esik, nem esik – nézegették egyformán az eget vevők és eladók tegnap délelőtt az Etelka sori autópiacon. Majdnem telt ház volt, még a töltés aljára is jutottak gépkocsik. Ennek ellenére, s talán kicsit az időjáráshoz alkalmazkodva, kissé álmosra sikerült ez az autópiacon, ami akár szó szerint is érthető, hiszen sok gépkocsiban bizony szunyókált a félig hátradöntött vezetőülésben az érdeklődők rohamaitól elfáradt eladó.

egyéves Renault 25-öst potom 1,9 millióért.

A nyugati gépkocsikból óriási a kínálat, 7-10 éves autók tucatjait kínálják 2-400 ezer forint közötti áron. Alig van Európában olyan márka, amelynek valamelyik típusát ne kínálnák az autópiacon, mióta igazából beindultak a kft.-k számla szerinti vámkezelései.

Kicsit mozdulatlan a piac – szólított meg egyik régi autós ismerősömet, akiről kiderül, hogy a napokban kapott engedélyt autókerekeskedésre.

– Be kellene engedni az oroszokat. – Dehát nemrégiben terelgettük őket kifelé.

– Úgy értem, vehetnének nálunk használt autót. Nincs ma Magyarországon olyan öreg és rossz Lada, amelyik ne találna náluk vevőt.

– Kitakarítanák az országot?

– Miért ne, mi is ezt tettük (tesszük) másokkal, már néhány éve. Az orosz most

nálunk is mindent megtalálna, s nem lenne drágább az Opel, a FIAT, a Renault, mintha még messzebb autózna érte.

– Lehet, hogy egy-két vizumot is megakaríthatna így az autósárlásnál.

– Szerintem ez a lehetőség megmozdítaná a nagy szabadságtól kissé bedugult magyar autópiacon.

Addig mindenesetre járunk az Etelka sorra és bosszankodunk. Aki eladni akar, azért mert nincs vevő megfelelő áron, aki pedig vásárolna, nehezen tudja eldönteni, mit is vegyen ennyi pénzért?

KOVÁCS ANDRÁS

FOTÓ: SCHMIDT ANDRÉA

Autókiállítás

Az S. A. Team és a Konvoj Autókerekeskedés nagyszabású bemutatót és vásárt rendezett Szegeden, az ipari vásár területén. Akik hét végi programként látnivalót kerestek, éppúgy megtalálták számításukat mint azok, akik komoly vételi szándékkal keresték fel a Mars téri autósorot. A főrendezőkön túl közel egy tucat cég, autókerekeskedés, gyári képviselő stb. hozta el használt és új autót. Az Autófer jövöltárból a FIAT személygépkocsik széles skáláján túl a márka kisebb hasznagépjárművei is bőven sorjáztak a kiállítási területen.

Autófronton is elérkezett már a kínálati piac, versenyezni kell a vevőért, a kereskedők jelszava: amit az ügyfél parancsol. Új autót készpénzre, részletre, ha kell, lízingszerződésre, vámkezelve és garanciával. Ez mind kell a jó vásárhoz. Természetesen a ma estig nyitva tartó, élénk érdeklődéssel kísért bemutatónak igazán

nagy attrakciói is vannak. Mindjárt legelőször Rolls Royce, 14 és fél millióért. Budapestről hozták, csak az egyszeri szállítási biztosítási költsége 200 ezer forintba rügött. De árulnak autók ennek harmadéért is. Vadonatúj Mercedest 3,9 millióért, az egyik legújabb Citroent, egy Renault Alpine-t, egy Chevrolet Corvettet szintén milliókért. Bár az utóbbiak inkább csak látnivalók, körbeszalagozva, olyan mindent a szemnek elgondolásból. Összesen körülbelül 80 autó – használt és új vegyesen –, kelletti magát ma estig a Mars téren. Egy rétt nyitotta meg második telepét, s tulajdonképpen a látványos bemutató ennek bevezetését is szolgálja. A helykiválasztás, az ipari vásár kihasználatlan területe, mint ötlet, mindenesetre ügyes.

K. A.

Csongor Győző

A Zsótér-ház gyermekei (16.)

„...szerzőt Kálmán bácsi megismerteti a „kincsös ház” belsejével, a zsinagógakert növényritkaságaival, bevezeti a rovarpreparálás módozataival...”

mögengedhet az állam magának... látod, van itt egy egész skatulyával...

Mondanom sem kell, ezt a csigahéjpéldányt még ma is őrzöm.

A későbbiekben jobb keze lettem. Nemcsak iskolai kirándulásokra, de magányjűtő útjaira is elkísérhettem. Örökké emlékezetes marad számomra 1933 tavaszán utolsó találkozásom Móra Ferencsel Nagyszéksón, a sömlyéken, meg utána egy délután, a kisvasút állomásán.

Az érettségim után már egymagamban is kiküldött különböző terepre, gondosan ellátva utasítással a tereprajzvázzalokkal. Egy alkalommal begyűjtöttem egy vízi molnárpóloskát, amire Kálmán bácsi régóta vadászott, az algyői állomás melletti (kis részében még ma is meglévő) nádassal szegélyezett tóból, amiért jutalmul egy kerek ötpengős ütőte érte a markomat. Ő tanított meg a planktonháló kezelésére, meg az állatok preparálására is.

A reá való emlékezés fiatal éveimnek legszebb sorozata...

Akármerre nézek, az évtizedek alatt összegyűjtött „kacatjaim” mögött mindenütt előfűnik képe, előtölul

Operagála, avagy:

Udvari hangok

Vannak esztétikai iskolák melyek szerint a művészetben nem az ismeretlen, hanem az ismert dolgokat keressük. A hatás legfőbb eleme szerintük nem a meg-, hanem a ráismerés. Persze a régi csak akkor jelent új élményt, ha újrafelfedezése megfelelő kontextusban történik.

Az előadóművészetben például egy unásig ismert darab izgalmassá válhat minden új rendezésben. Vagy egy előadó azzal, hogy olyan számot választ, melyet a publikum még nem, vagy csak a feledés távolában hallott tőle. A zenében van persze kivétel: a sláger; amelynek lényege épp a változatlanúság. Ez azonban nem művészi, hanem szociológiai kategória. S megvan az a veszélye, hogy a produkciót hamar kiismerik, elveszti titkait, tartalékai kimerülnek.

Az ideai operagálan többen az ismertet, a biztosra szavaztak az ismeretlennel szemben. A hölgyek például. Frankó Tünde éppoly meghiátóan, szépen énekelte el Mimi áriáját a Bohéméletből, mint a színház bármely előadásán, s Szilágyi Erzsébet is friss hangon, biztosan interpretálta Lucia I. felvonásbeli áriáját. Az évad másik felfedezettje Busa Tamás egy zeneileg kompakt, művészileg gondosan megformált Gróf áriával nyitotta a koncertet Mozart Figaro házassága című operájából. Technikailag ugyan nem minden pillanatban uralta a szót, akadtak fénytelen hangjai, ám egy majdani jelentős alakítás vázlatát kaptuk máris. Gyimesi Kálmán (ki régebben oly sok Gróft énekelte) egy népszerű olasz dalra vállalkozott (Non ti scordar di me), előadása visszafogottnak tűnt, egyhetes Turandot-próbák után, két előadás között ez érthető is. A Dóm tér sztárvendégei, Tokody, Negri, Munoz nem is vállalkoztak, hogy a borongós, hűvös időben szabad téren koncertezzenek, spóroltak a másnap esti előadásra.

Korcsmáros Péter és Rozsos István ma az ország legkitűnőbb karaktertenorjai. A gálára azonban egy-egy a szerepkörükbe szorosan nem tartozó lírai illetve drámai áriát választottak, két sikeres számot. Korcsmáros Rudolf áriáját énekelte a Bohéméletből; noha a hangszín nem pontosan illett a számhoz, világot járt szólamtársának korábbi szegedi bicsaklásai után elégedetten nyugtáztuk a biztos magas cét. Cé nélkül egy operakoncert egyébként is olyan, mint a focimeccs gól nélkül. Rozsos István régóta tulajdonosa Canio szerepének, s a

Bajzozókból énekelte a nevezetes Kacagj, Bajzozót. A formálás muzikális, intelligens volt, de a magas hangjai nem szóltak elég intenzíven. Mindkettőjüknek szép sikere volt, ezért csak halkan vetem föl: vajon mi lett volna, ha legalább egyikük valami szerepkörébe tartozó érdekességgel lepi meg a publikumot? Varietas delectat.

Ahogy Gregor József csinálta. Pomádé áriáját énekelte Ránki György régen nem játszott művéből. A kényes szólót olyan finom zeneiséggel adta elő, hogy az ária a koncert ritka ékkövévé vált. Ráadásul három perc alatt plasztikus portrét rajzolt egy elragadóan naiv személyiségről. Aztán persze elénekelt még egy Rágalomáriát, hogy a siker tuti legyen.

Airizer Csabát bűn lett volna kihagyni a nyár programjából. A nagyszerű basszista két Verdi részlettel hozta tűzbe a publikumot. A Don Carlos híres Fülöp-monológját példás művészi komolysággal, nagy drámai erővel formálta meg. Szinte végig piano énekelte, pedig a basszisták ritkán taratják be ilyen pontosan Verdi instrukcióját, nehezen állnak ellen a kísértésnek, hogy orgánuk erejét fitogtassák. Ilyen fegyelmezett formálást utoljára Raimonditól hallottam egy veronai koncerten, amit a mi tévénk is közvetített. Persze Airizer azután az Ermani nagy, kétrészes Silva áriájában alkalmat talált arra, hogy fortéját is csillogtassa. Ráadásul pedig mi mást énekelhetett volna, mint azt a szerepet, amiért a szegedi közönség a szívébe zárta: Mefisztó rondóját. Nagy sikert aratott, pedig nem a legtökéletesebb diszpozícióban énekelte. Istenem, micsoda két basszus! A harmadikkal, Szakály Péterrel együtt operatársulatunk díszei lehetnének, kiknek sajátos erényei egymás mellett még jobban érvényesülnének. Egy lírai-buffó, egy drámai, és mélybasszus. Felújítások sorát lehetne rájuk alapozni: Borisz Godunovot, Hovanscsinát, Szuszanyint, Don Carlost, hogy csak a legismertebbeket soroljam.

A koncert váratlan meglepetéssel zárult. Egy teljesen ismeretlen zeneszerző, bizonyos Donizetti teljesen ismeretlen operájából bizonyos Don Pasquáléból énekelte Gregor és Gyimesi valami hadarókettőt. Igen figyelemreméltó zeneszám, a közönség is rajongott érte. Talán nem ártana gyakrabban elővenni...

M. T.

Mit tehet a kritikus?

Mit tehet a kritikus, ha egy koncert nyilvánossága előtt név szerint ajánlják neki a zárószámot, ily módon fricskázva kételkedését és vizsgálgását a direkt megoldásokkal szemben?

Mit tehet, ha ráadásul a bemondás helyén is az orra alá dörgölnek:

– No de kedves Don Pasquale, mit szól ehhez a Márók?

– Arra hiába várok, le van szá...vazva! Nincs kegyelem!

– Büntetés vár!

Mit tehet, ha a büntetés eljön, a két énekes a színpadra cipeli, hogy 400 tapsoló ember előtt hárman hajlongjanak a duett után?

MÁROK TAMÁS

Mit tehettem volna – merthogy én volnék e szerencsés kritikus – felálltam, begomboltam a zakómat, és mentem. Nem azért, mert Gyimesi hívott, a színpad törvénye szölvött: rajtam mulattak, rám volt kihagyva a poén. Kifelé menet még átvillant az agyamon: vajon hányan érik ezt a nézők közül, hány külföldi kapkodja értetlenül a fejét?

S még mindig nem volt vége: Gregor kért szót, kit munkám során megbántottam, s nemrég visszavonta tőlem a tegezést. „En a kritika miatt a Tamással összemagázódtam – mondta körülbelül. – Most

ünnepélyesen szeretnék kibékülni: Szervusz Tamás.”

Mit tehettem volna, megfogtam a felém nyújtott kezét, s engedelmesen mondtam: „Szervusz.” Most ezek után hogy írjam meg, hogy a Pomádé áriájában nem énekelte mély Deszt?

Nem tehettem semmit, tehetetlen voltam és kiszolgáltatott. A poén ült, hát nevettem én is – az egészen. S most már bevallhatom, szorult helyzetemben egy klasszikust hívtam segítségül, az opera legnagyobbját.

„A kritikusnak nem dolga, hogy vitakozzon a közönséggel.” Verditől loptam.

Történetesen fölmásztott a kert egyik cédrusfájára, hogy az iskola részére gyűjtsék a tetszetős, gömbölyded tobozokból. Ott voltam hát belül, a fa tetején, Czögler Kálmán tanárom pedig (a harmincas években a mostani Hajnóczy utca 30 sz. lakott) a lakása ablakából figyelte aggodva természetgyűjtő tevékenységemet. Többször is rám kiáltott, hogy vigyázzak magamra, nehogy leessek a fáról.

Ezek a termékek még ma is megvannak, de hol van már a kert egykori szépsége? Hol van a 24 (emlétt időben már csak 17) atlanti cédrusból csak egyetlen példány is? Kipusztultak sorjában. Állítólag az utolsó példányokat maga a kert gazdája, a „könyvek és virágok nagyszerű embere”, Lőw Immanuel vágatta ki, a szomorú emlékü gettó áldozatainak koporsójára (?).

Mint előbb említettem, nagyszerű Mesterem élete végéig rajtam tartotta figyelő szemét, segítő kezét. Egyetemi tanulmányaim inséges idejében is pártfogását vehettem igénybe. Behívott magához, múzeumi dolgozószobájába s reám bízta rovargyűjtőmunkájának preparálását. Az alkoholos anyagból kellett rovarokat ragasztanom, szurkálnom apró gyűjtőcédulákra. Egy címkéért 2 fillér munkadíj járt. (Később kiderült, hogy ezt a pénzt sajátjából fedezte.)

Igy kereshettem meg a félévi tandíjamat, mintegy 102 pengőt.

Szüülővárosom iskolájának falai nemigen viselik magukon a kiváló nevelők emléktábláit. Az én iskolámon kettő is van...

Az egykori tanár, a kiváló költő, Babits Mihály mellett Czögler Kálmának van emléktáblája, amit s ez egyik legnagyobb büszkeségem – én leplezhettem le...

(Folytatjuk.)